

SEPZ-I.5861.104.2017.BŚ

Przewodnik dla osób ubiegających się o nadanie stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego

Opracowano na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 ze zm.);
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz. U. poz. 393);
- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257).

Uwaga!

Staż na stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego mogą rozpocząć nauczyciele, którzy przepracowali w szkole co najmniej 2 lata od dnia nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego.

Warunkiem nadania stopnia awansu zawodowego jest:

- odbycie stażu zakończonego pozytywną oceną dorobku zawodowego (staż mogą odbywać nauczyciele pracujący co najmniej $\frac{1}{2}$ obowiązkowego wymiaru zajęć i zatrudnieni m.in. w szkołach i placówkach, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe; jeżeli nauczyciel jest zatrudniony w kilku szkołach, i w żadnej z tych szkół nie jest zatrudniony w wymiarze co najmniej $\frac{1}{2}$ obowiązkowego wymiaru zajęć, łącznie jednak wymiar jego zajęć stanowi co najmniej $\frac{1}{2}$ obowiązkowego wymiaru zajęć dla danego stanowiska, organ sprawujący nadzór pedagogiczny wyznacza dyrektora szkoły, który wykonuje czynności związane z odbywaniem stażu przez nauczyciela),
- posiadanie kwalifikacji zawodowych do prowadzonych w okresie stażu zajęć (zgodnie z art. 10 ust. 10 ustawy – Karta Nauczyciela do nauczycieli zatrudnionych bez wymaganych kwalifikacji nie stosuje się przepisów dotyczących awansu zawodowego),
- zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną.

Wymiar stażu

Staż w przypadku ubiegania się o awans na stopień nauczyciela mianowanego trwa 2 lata i 9 miesięcy.

Przyspieszona ścieżka awansu

Nauczyciel kontraktowy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora może ubiegać się o uzyskanie kolejnego stopnia awansu zawodowego po odbyciu stażu trwającego rok i 9 miesięcy.

Ponadto osobom, które uzyskały stopień nauczyciela kontraktowego na podstawie art. 9a ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, dyrektor szkoły może skrócić staż na stopień nauczyciela mianowanego do roku i 9 miesięcy.

Nauczyciele skierowani do pracy za granicą w celu wspomagania nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w środowiskach polonijnych po powrocie do pracy w polskiej szkole mogą złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego po odbyciu stażu w wymiarze rok i 9 miesięcy.

Rozpoczęcie stażu

Nauczyciel rozpoczyna staż z początkiem roku szkolnego, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od dnia rozpoczęcia zajęć szkolnych, na swój wniosek skierowany do dyrektora szkoły. Do wniosku dołącza plan rozwoju zawodowego. Plan rozwoju zawodowego powinien uwzględniać specyfikę i potrzeby szkoły oraz zadania na stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego.

Dyrektor szkoły w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia zajęć zatwierdza plan rozwoju zawodowego nauczyciela lub zwraca go nauczycielowi do poprawy ze wskazaniem, w formie pisemnej, zakresu niezbędnych zmian.

Przydzielenie opiekuna stażu

Nauczycielowi kontraktowemu odbywającemu staż dyrektor szkoły przydziela spośród nauczycieli mianowanych lub dyplomowanych opiekuna. Zadaniem opiekuna stażu jest udzielanie nauczycielowi pomocy, w szczególności w przygotowaniu i realizacji w okresie stażu planu rozwoju zawodowego nauczyciela, oraz opracowanie projektu oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu.

Przebieg stażu

Dyrektor w trakcie realizowania przez nauczyciela planu rozwoju zawodowego zapewnia prawidłowy przebieg stażu. Zbiera informacje o realizacji przez nauczyciela zadań wynikających z planu rozwoju zawodowego, a także o efektach prowadzonych przez niego

zajęć, wspiera opiekuna stażu oraz ustala wynagrodzenie za wykonywanie obowiązków opiekuna stażu.

Powinności nauczyciela w okresie stażu

Nauczyciel kontraktowy ubiegający się o awans na stopień nauczyciela mianowanego w okresie odbywania stażu powinien w szczególności:

- 1) uczestniczyć w pracach organów szkoły związanych z realizacją zadań edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych lub innych wynikających ze statutu oraz potrzeb szkoły i środowiska lokalnego,
- 2) pogłębiać swoją wiedzę i umiejętności zawodowe, samodzielnie lub przez udział w różnych formach kształcenia ustawicznego,
- 3) poznawać przepisy dotyczące systemu oświaty, w zakresie funkcjonowania szkoły

z uwzględnieniem specyfiki typu i rodzaju szkoły, w której odbywa staż.

Przedłużenie stażu

1. Nieobecność nauczyciela w pracy wskutek:

- pozostawania w stanie nieczynnym,
- choroby,
- zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy lub
- urlopu innego niż: urlop wypoczynkowy, urlop macierzyński, urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowy urlop macierzyński, dodatkowy urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlop rodzicielski lub urlop ojcowski

trwająca nieprzerwanie dłużej niż jeden miesiąc powoduje wydłużenie stażu o czas trwania tej nieobecności.

W przypadku nieprzerwanej nieobecności z wyżej wymienionych przyczyn dłuższej niż rok nauczyciel obowiązany jest do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

2. Nieobecność nauczyciela w pracy z powodu:

- urlopu macierzyńskiego,
- urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego,
- dodatkowego urlopu macierzyńskiego,
- dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego,
- urlopu rodzicielskiego lub

- urlopu ojcowskiego,

powoduje wydłużenie stażu o czas trwania tej nieobecności.

W przypadku gdy łączny czas nieprzerwanej nieobecności w pracy z przyczyn określonych w obu punktach jest dłuższy niż rok i 6 miesięcy, nauczyciel jest obowiązany do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

Nauczyciel może przerwać staż z innych przyczyn na swój wniosek w każdym czasie. W przypadku ponownego rozpoczęcia stażu odbywa staż w pełnym wymiarze.

Nauczyciele dotychczasowych gimnazjów – ograniczenie zatrudnienia

Ograniczenie zatrudnienia nauczycielowi gimnazjum do wymiaru niższego niż ½ obowiązkowego wymiaru zajęć nie powoduje przerywania stażu na kolejny stopień awansu zawodowego, rozpoczętego przed dniem ograniczenia zatrudnienia.

Zmiana miejsca pracy

Nauczycielowi, który w okresie trwania stażu zmienił miejsce zatrudnienia, do stażu zalicza się okres dotychczas odbytego stażu, jeżeli podjął zatrudnienie w szkole nie później niż 3 miesiące po ustaniu poprzedniego stosunku pracy i za okres dotychczas odbytego stażu otrzymał pozytywną ocenę dorobku zawodowego. Okres pomiędzy ustaniem poprzedniego stosunku pracy a nawiązaniem nowego nie wlicza się do stażu.

Ocenę uwzględnia się przy dokonywaniu oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres całego stażu.

Zmiana miejsca pracy – nauczyciele dotychczasowych gimnazjów

Nauczyciel dotychczasowego gimnazjum, który w okresie trwania stażu na kolejny stopień awansu zmienił miejsce zatrudnienia, może kontynuować staż na kolejny stopień awansu zawodowego, jeżeli podjął zatrudnienie w szkole, **bez względu na wymiar zatrudnienia, nie później niż 12 miesięcy po ustaniu poprzedniego stosunku pracy** i za okres dotychczas odbytego stażu otrzymał pozytywną ocenę dorobku zawodowego.

Przepis ma zastosowanie również do nauczycieli dotychczasowych gimnazjów, którzy rozpoczęli lub kontynuują staż w szkołach, w których są prowadzone klasy dotychczasowego gimnazjum.

Zakończenie stażu

W terminie 30 dni od dnia zakończenia stażu nauczyciel składa dyrektorowi sprawozdanie z realizacji planu rozwoju zawodowego. Przyjęcie sprawozdania należy zaopatrzyć datą wpływu.

Ocenę dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu ustala dyrektor szkoły na piśmie, w terminie 21 dni od daty otrzymania sprawozdania, po zapoznaniu się z projektem oceny opracowanym przez opiekuna stażu i po zasięgnięciu opinii rady rodziców. Opiekun stażu przedstawia dyrektorowi szkoły projekt oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu w terminie 14 dni od dnia zakończenia stażu przez nauczyciela. Rada rodziców powinna przedstawić swoją opinię w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o dokonywanej ocenie dorobku zawodowego. Nieprzedstawienie opinii rady rodziców nie wstrzymuje postępowania.

Ocena dorobku zawodowego powinna zawierać pieczęć placówki, datę sporządzenia oceny, podstawę prawną, dane dotyczące nauczyciela (nazwisko i imię, okres odbywania stażu, realizowany wymiar godzin w okresie odbywania stażu, nauczany przedmiot lub rodzaj prowadzonych zajęć), ocenę (pozytywną lub negatywną), uzasadnienie (stopień realizacji planu rozwoju zawodowego, odniesienie się do zadań i efektów realizacji zaplanowanych działań, odniesienie się do zadań niezrealizowanych, informacja o zapoznaniu się z projektem oceny sporządzonym przez opiekuna stażu oraz o zasięgnięciu opinii rady rodziców), pouczenie o możliwości wniesienia odwołania, pieczęć i podpis dyrektora oraz podpis nauczyciela i datę otrzymania przez niego oceny.

Od oceny dorobku zawodowego nauczycielowi służy odwołanie do organu sprawującego nadzór pedagogiczny w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania.

Organ sprawujący nadzór pedagogiczny rozpatruje odwołanie w terminie 21 dni. Ocena dorobku zawodowego nauczyciela ustalona przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny jest ostateczna.

Złożenie wniosku

Nauczyciel kontraktowy składa do organu prowadzącego szkołę wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego w roku otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu. W przypadku niedotrzymania terminu złożenia wniosku nauczyciel obowiązany jest do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

W przypadku złożenia wniosku wraz z dokumentacją nie później niż do dnia 30 czerwca organ prowadzący wydaje decyzję o nadaniu lub odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 sierpnia danego roku.

W przypadku złożenia wniosku wraz z dokumentacją do dnia 31 października organ prowadzący wydaje decyzję o nadaniu lub odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 grudnia danego roku.

Dokumentacja, jaką należy dołączyć do wniosku

- ❑ dokumenty potwierdzające posiadane kwalifikacje zawodowe – poświadczona kopie,
- ❑ akt nadania stopnia awansu nauczyciela kontraktowego – poświadczona kopia,
- ❑ zaświadczenie dyrektora szkoły zawierające informacje o:
 - wymiarze zatrudnienia nauczyciela oraz nauczaniem przez niego przedmiocie lub rodzaju prowadzonych zajęć w dniu wydania zaświadczenia oraz w okresie odbywania stażu; w przypadku nauczyciela, który w okresie odbywania stażu zmienił miejsce zatrudnienia, oraz nauczyciela zatrudnionego w kilku szkołach, w każdej w wymiarze niższym niż połowa obowiązkowego wymiaru zajęć, łącznie w wymiarze co najmniej połowy obowiązkowego wymiaru zajęć, należy załączyć zaświadczenia ze wszystkich szkół, w których nauczyciel był zatrudniony w okresie stażu,
 - dacie zatwierdzenia planu rozwoju zawodowego nauczyciela,
 - dacie złożenia przez nauczyciela sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego,
 - uzyskanej przez nauczyciela ocenie dorobku zawodowego za okres stażu oraz dacie jej dokonania, a w przypadku nauczyciela, który w okresie odbywania stażu zmienił miejsce zatrudnienia – także o ocenie dorobku zawodowego za okres stażu odbytego w poprzednim miejscu zatrudnienia.

Zasady pracy komisji egzaminacyjnej

Komisję egzaminacyjną dla nauczycieli ubiegających się o stopień nauczyciela mianowanego powołuje organ prowadzący szkołę. W skład komisji wchodzi:

- ❖ przedstawiciel organu prowadzącego szkołę, jako jej przewodniczący;
- ❖ przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny;
- ❖ dyrektor szkoły;
- ❖ dwaj eksperci z listy ekspertów ustalonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

- ❖ na wniosek nauczyciela przedstawiciel związku zawodowego, wskazanego we wniosku (przedstawiciela związku wskazuje właściwy organ statutowy związku).

Organ, który powołał komisję egzaminacyjną zapewnia jej obsługę administracyjną – biurową oraz pokrywa wydatki związane z jej działalnością.

Postępowanie egzaminacyjne rozpoczyna się od analizy formalnej dokumentacji załączonej do wniosku o podjęcie postępowania egzaminacyjnego. Jeżeli wniosek oraz dokumentacja nie spełniają wymagań formalnych organ prowadzący szkołę wskazuje szczegółowo stwierdzone braki i wzywa nauczyciela do ich usunięcia w terminie 14 dni wraz z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków w terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Organ prowadzący szkołę powiadamia nauczyciela kontraktowego, który złożył wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego, o terminie i miejscu przeprowadzania egzaminu, co najmniej na 14 dni przed datą posiedzenia komisji.

Komisja egzaminacyjna przeprowadza egzamin, w czasie którego nauczyciel kontraktowy ubiegający się o stopień awansu zawodowego:

- 1) dokonuje prezentacji własnego dorobku zawodowego,
- 2) odpowiada na pytania członków komisji dotyczące wymagań niezbędnych do uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego, tj.:
 - a) umiejętności organizacji i doskonalenia warsztatu pracy, dokonywania ewaluacji własnych działań, a także oceniania ich skuteczności i dokonywania zmian w tych działaniach,
 - b) umiejętności uwzględniania w pracy potrzeb rozwojowych uczniów, problematyki środowiska lokalnego oraz współczesnych problemów społecznych i cywilizacyjnych,
 - c) umiejętności wykorzystywania w swojej pracy technologii informacyjnej i komunikacyjnej,
 - d) umiejętności zastosowania wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki oraz ogólnych zagadnień z zakresu oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich w rozwiązywaniu problemów związanych z zakresem realizowanych przez nauczyciela zadań,
 - e) umiejętności posługiwania się przepisami dotyczącymi systemu oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich, w zakresie funkcjonowania szkoły, w której nauczyciel odbywa staż.

Komisja egzaminacyjna podejmuje rozstrzygnięcia w obecności co najmniej 2/3 składu swoich członków. Każdy z członków komisji ocenia spełnianie przez nauczyciela wymagań według punktowej skali od 0 do 10. Nauczyciel zdaje egzamin przed komisją egzaminacyjną, jeżeli uzyskana średnia arytmetyczna punktów wynosi co najmniej 7.

Z przebiegu pracy komisji egzaminacyjnej sporządzany jest protokół zawierający w szczególności uzyskaną przez nauczyciela punktację wraz z jej uzasadnieniem oraz pytania zadane nauczycielowi w czasie egzaminu wraz z informacją o udzielanych przez nauczyciela odpowiedziach.

Protokoły i dokumentacja komisji egzaminacyjnej przechowywane są przez organ powołujący komisję.

W sprawach proceduralnych dotyczących prac komisji, decyduje komisja w drodze głosowania zwykłą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków.

Nadanie (odmowa nadania) stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego

Stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego w drodze decyzji administracyjnej nadaje organ prowadzący szkołę.

Akt nadania stopnia awansu zawodowego zawiera w szczególności:

- nazwę komisji egzaminacyjnej,
- numer i datę wydania zaświadczenia o zdaniu egzaminu,
- stopień awansu zawodowego,
- informację o poziomie wykształcenia.

Uzasadnienie decyzji odmawiającej nadania stopnia awansu zawodowego winno określać, które z wymagań niezbędnych do uzyskania stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego nauczyciel nie spełnił oraz te, które spełnił.

Przed wydaniem decyzji odmownej organ prowadzący szkołę umożliwi nauczycielowi wgląd do akt sprawy oraz wypowiedzenie się co do zebranych materiałów zgodnie z art. 10 § 1 oraz art. 79a Kodeksu postępowania administracyjnego.

Od wydanej decyzji w sprawie nadania stopnia nauczyciela mianowanego przysługuje odwołanie do organu sprawującego nadzór pedagogiczny w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji, za pośrednictwem organu prowadzącego szkołę, wydającego decyzję.

Zmiana aktu

Nauczycielowi, który w trakcie pracy zawodowej uzyskał wyższy poziom wykształcenia, niż określony w akcie nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, organ prowadzący szkołę wydaje na wniosek nauczyciela nowy akt, uwzględniający uzyskany poziom wykształcenia.

Dodatkowy staż

Nauczyciel, który nie zdał egzaminu przed komisją egzaminacyjną może ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego po odbyciu, na wniosek nauczyciela i za zgodą dyrektora szkoły, dodatkowego stażu w wymiarze 9 miesięcy.

Nauczyciel kontraktowy może przystąpić ponownie do egzaminu przed komisją egzaminacyjną tylko jeden raz w danej szkole.

Nauczyciele akademicy

Nauczyciele akademicy posiadający stopień naukowy oraz legitymujący się co najmniej 3 – letnim okresem pracy w szkole wyższej, z dniem nawiązania stosunku pracy w kolegium pracowników służb społecznych uzyskują stopień nauczyciela mianowanego.